

TWEEDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD (Jaar B)

Eerste lezing: Uit het boek Genesis, 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18.

In die dagen gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde. Hij zei tot hem: Abraham. En hij antwoordde: Hier ben ik. Hij zei: Ga met Isaäk, uw enige zoon, die gij liefhebt, naar het land van de Moria en draag hem daar op de berg die Ik u zal aanwijzen als brandoffer op. Toen zij de plaats bereikt hadden die God hem had aangewezen, bouwde Abraham daar een altaar, stapelde er het hout op, bond zijn zoon Isaäk vast en legde hem op het altaar, boven op het hout. Toen Abraham echter zijn hand uitstak naar het mes om daarmee zijn zoon te offeren, riep de engel van de Heer hem van uit de hemel toe: Abraham, Abraham! En hij antwoordde: Hier ben ik. Hij zei: Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets! Ik weet nu dat gij God vreest, want gij hebt Mij uw enige zoon niet willen onthouden. Abraham keek om zich heen en bemerkte een ram, die met zijn horens in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op, in plaats van zijn zoon. Toen riep de engel van de Heer voor de tweede maal uit de hemel tot Abraham en zei: Bij Mijzelf heb Ik gezworen - spreekt de Heer - omdat gij dit gedaan hebt en Mij uw enige zoon niet hebt onthouden, daarom zal Ik u overvloedig zegenen en uw nakomelingen talrijker maken dan de sterren aan de hemel en de zandkorrels op het strand van de zee. Uw nakomelingen zullen de poort van hun vijand bezitten. Door uw nakomelingen komt zegen over alle volken van de aarde, omdat gij naar Mij hebt geluisterd.

Tussenzang: Ps. 116 (115), 10 en 15. 16-17. 18-19.

Antifoon: Ik mag weer leven onder Gods oog in 't land van de levenden.

Ik bleef vertrouwen, al zei ik:
ik ben gebroken van smart;

Want kostbaar is in de ogen des Heren
het leven van wie Hem vereert.

O Heer, ik ben uw dienaar,
uw knecht, de zoon van uw dienstmaagd,
Gij hebt mijn boeien geslaakt.

Met offers zal ik U loven,
de Naam van de Heer roep ik aan.

Ik zal mijn geloften volbrengen
waar heel zijn volk het ziet.

Op 't voorplein van uw tempel,
in uw Jeruzalem.

Tweede lezing: Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome, 8, 31b-34.
Broeders en zusters,

Indien God vóór ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Hij heeft zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard: voor ons allen heeft Hij Hem overgeleverd. En zou Hij ons na zulk een gave ook niet al het andere schenken? Wie zal Gods uitverkorenen aanklagen? God die rechtvaardigt? Wie zal hen veroordelen? Christus Jezus misschien, die gestorven is, meer nog, die is opgewekt en die, gezeten aan Gods rechterhand, onze zaak bepleit?

Vers voor het Evangelie:

Vanuit een schitterende wolk werd de stem van de Vader gehoord: Dit is mijn welbeminde Zoon, luistert naar Hem.

Uit het heilig Evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus, 9, 2-10.

In die tijd nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg waar zij geheel alleen waren. Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd: zijn kleed werd glanzend en zo wit als geen bleker ter wereld maken kan. Elia verscheen hun samen met Mozes en zij onderhielden zich met Jezus. Petrus nam het woord en zei tot Jezus: Rabbi, het is goed dat we hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia. Hij wist niet goed wat hij zei, want ze waren allen geheel verbluft. Een wolk kwam hen overschaduw en uit die wolk klonk een stem: Dit is mijn Zoon, de Welbeminde, luistert naar Hem. Toen ze rondkeken, zagen ze plotseling niemand anders bij hen dan alleen Jezus. Onder het afdalen van de berg verbood Jezus hun aan iemand te vertellen wat ze gezien hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. Zij hielden het inderdaad voor zich, al vroegen zij zich onder elkaar af wat dat opstaan uit de doden mocht betekenen.

Tweede zondag in de veertigdagentijd B jaar

CKK 554-556, 568: de gedaanteverandering

CKK 59, 145-146, 2570-2572: de gehoorzaamheid van Abraham

CKK 153-159: de eigenschappen van het geloof

CKK 2059: God manifesteert zijn heerlijkheid om ons zijn wil te openbaren

CKK 603, 1373, 2634, 2852: Christus is vóór ons

CKK 554-556, 568: de gedaanteverandering

CKK 554 Een voorproef van het koninkrijk: de gedaanteverandering

Vanaf de dag dat Petrus heeft beleden dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, de Meester, "begon Hij zijn leerlingen duidelijk te maken dat Hij naar Jeruzalem moest gaan, dat Hij daar veel zou moeten lijden (...) en dat Hij na ter dood gebracht te zijn op de derde dag zou verrijzen" (Mt. 16, 21). Petrus wijst deze aankondiging af, 1 de anderen begrijpen ze evenmin. 2 3 Het is in deze context dat de mysterieuze episode plaatsvindt van de gedaanteverandering van Jezus, 4 5 boven op een hoge berg, voor de ogen van drie door Hem gekozen getuigen: Petrus, Jakobus en Johannes. Het gelaat en de kleding van Jezus worden stralend wit, Mozes en Elia verschijnen, en zij "spreken tot Hem over zijn heengaan, dat Hij in Jeruzalem zou voltrekken" (Lc. 9, 31). Een wolk omhult hen en een stem uit de hemel zegt: "Dit is mijn Zoon, de Uitverkorene, luistert naar Hem" (Lc. 9, 35).

1) Vgl. Mt. 16, 22-23 Toen nam Petrus Jezus ter zijde en begon Hem ernstig daarover te onderhouden: "Dat verhoede God, Heer! Zo iets mag U nooit overkomen!" ...

2) Vgl. Mt. 17, 23 en ze zullen Hem doden, maar op de derde dag zal Hij verrijzen." Zij werden zeer bedroefd.

3) Vgl. Lc. 9, 45 Ofschoon zij die woorden niet begrepen - ze bleven voor hen omsluierd, zodat zij het niet konden vatten - schrokken zij ervoor terug Hem hierover te ondervragen.

4) Vgl. Mt. 17, 1-8. par. **De gedaanteverandering**

Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jakobus en diens broer Johannes met zich mee en bracht hen boven op een hoge berg, waar zij alleen waren. ...

5) Vgl. 2 Pt. 1, 16-18 Toen wij u de macht en de komst van onze Heer Jezus Christus verkondigden, beriepen wij ons niet op vernuftig bedachte mythen, maar wij spraken als ooggetuigen van zijn luister. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=554>

YOUCAT 93 Waarom werd Jezus op de berg van Tabor verheerlijkt?

De Vader wilde al tijdens Jezus' aardse leven de goddelijke heerlijkheid van zijn Zoon openbaren.

De gedaanteverandering van Christus kon de leerlingen later helpen om zijn dood en verrijzenis te begrijpen. 1

Drie Evangelieën vermelden hoe Jezus op de top van een berg voor de ogen van zijn leerlingen begint te stralen ('verheerlijkt' wordt). De stem van de hemelse Vader noemt Jezus de 'geliefde Zoon', naar

wie zij moeten luisteren. Petrus wilde 'drie tenten bouwen' en het moment vasthouden. Maar Jezus was reeds de weg van het lijden opgegaan. Daarvoor moesten zijn leerlingen enkel gesterkt worden.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 554-556.568

Een voorproef van het koninkrijk: de gedaanteverandering

Vanaf de dag dat Petrus heeft beleden dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, de Meester, "begon Hij zijn leerlingen duidelijk te maken dat Hij naar Jeruzalem moest gaan, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=93>

CKK 555 Eén ogenblik toont Jezus zijn goddelijke heerlijkheid en bevestigt zo de belijdenis van Petrus. Hij toont ook dat Hij om "in zijn glorie binnen te gaan" (Lc. 24, 26) het kruis in Jeruzalem niet kan ontlopen. Mozes en Elia hadden de heerlijkheid van God op de berg gezien; de Wet en de profeten hadden het lijden van de Heer aangekondigd. 1 Het lijden van de Heer is zeker de wil van de Vader. de Zoon handelt als Dienaar van God. 2 De wolk duidt op de aanwezigheid van de heilige Geest: "Heel de Drieëenheid verscheen: de Vader in de stem, de Zoon in de mens, de heilige Geest in de lichtende wolk". 3

Gij hebt een andere gedaante aangenomen op de berg en, voor zover zij daartoe in staat waren, hebben uw leerlingen de heerlijkheid aanschouwd van U, Christus, God, opdat zij, wanneer zij U gekruisigd zouden zien, zouden begrijpen dat Uw lijden vrijwillig was en zij aan de wereld zouden verkondigen dat Gij werkelijk de uitstraling van de Vader zijt. 4

1) Vgl. Lc. 24, 27 Beginnend met Mozes verklaarde Hij hun uit al de profeten wat in al de Schriften op Hem betrekking had.

2) Vgl. Jes. 42, 1 **De dienaar**

Zie hier mijn dienstknecht, die Ik ondersteun; mijn uitverkorene, die Mij welgevallig is. Ik heb mijn geest op hem gelegd, en hij maakt de volkeren het recht openbaar.

3) H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae. 3,45,4 ad 2, vert. uit Lat.

4) Byzantijnse liturgie, Kontakion van het feest van de Gedaanteverandering

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=555>

CKK 556 Op de drempel van zijn openbare leven: het doopsel; op de drempel van Pasen: de gedaanteverandering. Door het doopsel van Jezus "werd het mysterie van onze eerste wedergeboorte geopenbaard": ons doopsel; de gedaanteverandering "is het sacrament van de tweede wedergeboorte": onze eigen verrijzenis. 1 Voortaan hebben wij deel aan de verrijzenis van de Heer door de heilige Geest die werkzaam is in de sacramenten van het Lichaam van Christus. De gedaanteverandering geeft ons een voorproef van de komst in heerlijkheid van Christus "die ons armzalig lichaam zal herscheppen en het gelijkvormig zal maken aan zijn verheerlijkt lichaam" (Fil. 3, 21). Maar zij herinnert ons ook eraan dat "wij door vele kwellingen het rijk Gods moeten binnengaan" (Hand. 14, 22):

Dat had Petrus nog niet begrepen, toen hij met Christus wilde leven op de berg. 2 Hij bewaarde dat, Petrus, voor u tot na de dood. Maar nu zegt Hij zelf: daal af om op aarde te zwoegen, om op aarde veracht, gekruisigd te worden. Het Leven daalt af om zich te laten doden; het Brood daalt af om

honger te hebben; de Weg daalde neer om onderweg vermoeid te raken; de Bron daalt af om dorst te hebben; en gij weigert te zwoegen? 3

1) H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae. 3,45,4 ad 2, vert. uit Lat.

2) Vgl. Lc. 9, 33 Toen dezen van Hem heen wilden gaan, zei Petrus tot Jezus: 'Meester, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten bouwen, een voor U, een voor Mozes en een voor Elia.' Maar hij wist niet wat hij ...

3) H. Augustinus, Sermones. 78,6, vert uit Lat.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=556>

CKK 568 *De gedaanteverandering van Christus heeft tot doel het geloof van de apostelen met het oog op het lijden te versterken: het bestijgen van de "hoge berg" bereidt het opgaan naar de Calvarieberg (Golgotha) voor. Christus, hoofd van de Kerk, openbaart in de sacramenten wat zijn lichaam bevat en uitstraalt: "de hoop op een eeuwige heerlijkheid" (Kol. 1, 27).* 1

1) Vgl. H. Paus Leo I de Grote, Sermones. 51,3

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=568>

CKK 59, 145-146, 2570-2572: de gehoorzaamheid van Abraham

CKK 59 God kiest Abraham

Om de verstrooide mensheid te verzamelen kiest God Abram door hem weg te roepen "uit zijn land, familie en huis" 1 om Abraham van hem te maken, d.w.z. "de vader van een menigte volken" (Gen. 17, 5): "Door u zal zegen komen over alle geslachten op aarde" (Gen. 12, 3, LXX). 2

1) Vgl. Gen. 12, 1 **De roeping van Abram**

Jahwe zei tot Abram: 'Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen.

2) Vgl. Gal. 3, 8 En daar de Schrift voorzag dat God de heidenvolken zou rechtvaardigen door het geloof, heeft zij aan Abraham bij voorbaat het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken worden gezegend.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=59>

YOUCAT 8 Hoe openbaart God zich in het Oude Testament?

God toont zich in het Oude Testament als een God die de wereld uit liefde geschapen heeft en de mensen trouw blijft, zelfs wanneer zij zich in zonde van Hem afkeren. 1

God laat zich ervaren in de geschiedenis. Met Noach sluit Hij een verbond dat alle levende wezens gered zullen worden. Hij roept Abraham en maakt hem tot 'Vader van vele volken' (Gen. 17, 5), en in hem zegen Hij 'alle volken op aarde' (Gen. 12, 3). Het volk Israël dat uit Abraham voortkomt, rekent Hij tot zijn eigendom. Aan Mozes stelt Hij zich voor met zijn naam. Zijn mysterieuze naam is יהוה, meestal geschreven als Jahwe; die naam betekent IK BEN DIE IS (Ex. 3, 14). Hij bevrijdt Israël uit de slavernij van Egypte, sluit op de Sinaï een verbond met hen en geeft hun via Mozes de Wet. Steeds

weer stuurt God profeten naar zijn volk, om het op te roepen tot ommekeer en hernieuwing van het verbond. De profeten kondigen aan dat God een nieuw en eeuwig verbond zal sluiten, waarin alles radicaal vernieuwd en voorgoed verlost zal zijn. Dit verbond zal bedoeld zijn voor alle mensen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 54-64.70-72

God laat zich vanaf het begin kennen

"God die door zijn Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een bestendig getuigenis van zichzelf en, omdat Hij de weg van het bovennatuurlijk heil wilde openen, heeft Hij ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=8>

CKK 145 Abraham - "de vader van alle gelovigen"

De brief aan de Hebreëën legt in de grote lofrede op het geloof van de voorvaderen in het bijzonder de nadruk op het geloof van Abraham: "Door het geloof heeft Abraham gehoor gegeven aan de roepstem van God, en ging hij op weg naar een land dat bestemd was voor hem en zijn erfgenamen: hij vertrok zonder te weten waarheen" (Heb. 11, 8). 1 Door het geloof heeft hij als vreemdeling en als pelgrim in het beloofde land geleefd. 2 Door dit geloof werd Sara vruchtbaar en kon zij de zoon van de belofte ontvangen. Door het geloof tenslotte heeft Abraham zijn enige zoon ten offer gebracht. 3

1) Vgl. Gen. 12, 1-4 **De roeping van Abram**

Jahwe zei tot Abram: 'Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen. ...

2) Vgl. Gen. 23, 4 Hij zei: 'Ik ben hier maar een vreemdeling; daarom vraag ik u: Geef mij een eigen begraafplaats, waar ik mijn overleden vrouw kan begraven.'

3) Vgl. Heb. 11, 17 Door het geloof heeft Abraham, toen hij op de proef gesteld werd, Isaak ten offer gebracht. Hij die de beloften had ontvangen, stond op het punt zijn enige zoon te offeren,

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=145>

YOUCAT 20 Hoe kunnen wij God antwoord geven als Hij ons aanspreekt?

God antwoord geven houdt in: in Hem geloven. 1

Om te geloven heb je een 'opmerkelijke geest' nodig (1 Kon. 3, 9). Er zijn veel manieren waarop God het contact met ons zoekt. Telkens wanneer je iemand ontmoet, in de natuur iets treffends ervaart, in elke toevallige omstandigheid, elke uitdaging, elk verdriet zit een verborgen boodschap van God aan ons. Het wordt nog duidelijker wanneer Hij tot ons spreekt met de woorden van de Schrift of in de stem van het geweten. Hij praat met ons als met vrienden. Daarom moeten wij Hem ook als vrienden antwoord geven en Hem geloven, vertrouwen, Hem steeds beter leren verstaan en onvoorwaardelijk aanvaarden wat Hij wil.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 142-149

"Door zijn openbaring "spreekt de onzichtbare God, uit de overvloed van zijn liefde, tot de mensen als tot zijn vrienden en gaat Hij met hen om, teneinde hen uit te nodigen tot de gemeenschap met Hem en hen daarin op ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=20>

CKK 146 Abraham verwezenlijkt zo de definitie van het geloof, zoals de brief aan de Hebreeënen die verwoordt: "Het geloof is een vaste grond van wat wij hopen, het overtuigt ons van de werkelijkheid van onzichtbare dingen" (Heb. 11,1). "Abraham heeft God geloofd en dat geloof is hem aangerekend als gerechtigheid" (Rom. 4, 3). 1 Dankzij deze "kracht van zijn geloof" (Rom. 4, 20) is Abraham "de vader van allen die geloven" (Rom. 4, 11) 2 3 geworden.

1) Vgl. Gen. 15, 6 Abram geloofde Jahwe, en deze rekende hem dat als gerechtigheid aan.

2) Vgl. Rom. 4, 18 Tegen alle hoop in heeft hij gehoopt, en geloofd dat hij vader zou worden van vele volken, gelijk hem gezegd was: Zo talrijk zal uw nageslacht zijn.

3) Vgl. Gen. 15, 5 Hij leidde hem naar buiten en zei: 'Kijk naar de hemel en tel de sterren, als ge kunt.' En Hij verzekerde hem: 'Zo talrijk wordt uw nageslacht.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=146>

CKK 2570 De belofte en het gebed van het geloof

Vanaf het moment dat God Abraham roept, gaat deze op weg "zoals de Heer hem had opgedragen" (Gen. 12, 4): zijn hart is volledig "onderworpen aan het woord", hij gehoorzaamt. Een luisterend hart dat zijn beslissingen neemt volgens de wil van God, is wezenlijk voor het gebed; de woorden zijn voor het gebed betrekkelijk. Maar het gebed van Abraham manifesteert zich allereerst in daden: in stilzwijgen richt hij bij elke pleisterplaats een altaar op voor de Heer. Pas later komt zijn eerste gebed in woorden tot uitdrukking: een doffe klacht die God herinnert aan zijn beloften, die niet in vervulling lijken te gaan. 1 Zodoende treedt vanaf het begin één van de aspecten van het drama van het gebed naar voren: de beproeving van het geloof in Gods betrouwbaarheid.

1) Vgl. Gen. 15, 2-3 Toen zei Abram: 'Jahwe, mijn Heer, wat baten mij uw gaven? Want ik blijf maar kinderloos en de Damasceen Eliezer zal de bezitter van mijn huis worden.' ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2570>

CKK 2571 De aartsvader heeft in God geloofd, 1 hij is op weg in tegenwoordigheid van God en in verbondenheid met Hem; 2 nu is hij bereid om zijn geheimzinnige gast te ontvangen in zijn tent: het gaat hier om de bewonderenswaardige gastvrijheid bij Mamre, een voorspel op de aankondiging van de ware Zoon van de belofte. 3 4 Vanaf dat moment, nu God hem zijn plan heeft toevertrouwd, is het hart van Abraham afgestemd op het medelijden van zijn Heer met de mensen en hij durft voor hen op te komen met een stoutmoedig vertrouwen. 5

1) Vgl. Gen. 15, 6 Abram geloofde Jahwe, en deze rekende hem dat als gerechtigheid aan.

2) Vgl. Gen. 17, 1-2 Toen Abram negenennegentig jaar was, verscheen Jahwe hem en zei: 'Ik ben God almachtig, richt uw schreden naar Mij en gedraag u onberispelijk. ...

3) Vgl. Gen. 18, 1-15 Eens verscheen Jahwe aan Abraham bij de eik van Mamre, toen Abraham op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. ...

4) Vgl. Lc. 1, 26-38 **De boodschap van Gabriël aan Maria**

In de zesde maand werd de engel Gabriël van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazaret, ..

5) Vgl. Gen. 18, 16-33 Toen de mannen verder trokken, zagen zij in de diepte Sodom liggen. Abraham ging met hen mee om hen uitgeleide te doen. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2571>

CKK 2572 Als uiterste loutering van zijn geloof wordt hem "die de beloften had ontvangen" (Heb. 11, 17), gevraagd de zoon te offeren die God hem heeft gegeven. Zijn geloof wankelt niet: "God zelf zal wel voor het offerdier zorgen" (Gen. 22, 8), "want hij was ervan overtuigd, dat God zelfs de macht heeft om doden ten leven te wekken" (Heb. 11, 19). Zo wordt de vader van de gelovigen gelijkvormig gemaakt met de Vader die zijn eigen Zoon niet zal sparen, maar Hem voor ons allen zal overleveren.

1 Het gebed herstelt de mens in zijn gelijkenis met God en laat hem deel hebben aan de macht van de liefde van God, die een menigte volken redt. 2

1) Vgl. Rom. 8, 32 Hij heeft zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, voor ons allen heeft Hij Hem overgeleverd. En zou Hij ons na zulk een gave ook niet al het andere schenken?

2) Vgl. Rom. 4, 16-21 Daarom hangt het af van het geloof en dus van de genade, en is de belofte verzekerd voor heel het nageslacht, niet alleen voor hen die de wet hebben ontvangen, maar voor allen die het geloof navolgen van ons aller ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2572>

CKK 153-159: de eigenschappen van het geloof

CKK 153 Het geloof is een genade

Wanneer de heilige Petrus belijdt dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, dan verklaart Jezus dat "niet vlees en bloed" hem dit geopenbaard hebben, "maar zijn Vader die in de hemel is" (Mt. 16, 17). 1 2 Het geloof is een gave van God, een bovennatuurlijke deugd, door Hem ingestort. "Wil de mens deze geloofsdaad kunnen stellen, dan is Gods voorkomende en helpende genade nodig en de innerlijke bijstand van de heilige Geest, die het hart moet bewegen en het tot God moet keren, die de ogen van de geest moet openen en 'aan allen smaak moet geven om met de waarheid in te stemmen en erin te geloven'". 3

1) Vgl. Gal. 1, 15 Maar toen Hij die mij vanaf mijn geboorte had uitgekozen en mij riep door zijn genade,

2) Vgl. Mt. 11, 25 **Zoon van de Vader. De lichte last.**

Op zeker ogenblik nam Jezus weer het woord en sprak: "Ik prijs U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat Gij deze dingen verborgen gehouden hebt voor wijzen en verstandigen, maar ze hebt ...

3) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 5. vert. uit Lat. "Aan de openbarende God is de mens "de gehoorzaamheid van het geloof" verschuldigd Rom. 16, 26, waardoor hij zich in vrijheid geheel overgeeft aan God door "volledige onderwerping van verstand en wil aan de openbarende God" Dei Filius, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=153>

CKK 154 Het geloof is een menselijke daad

Geloven is slechts mogelijk door de genade en de innerlijke bijstand van de heilige Geest. Het is niet minder waar dat geloven een authentiek menselijke daad is. Het is noch in strijd met de vrijheid noch met het denken van de mens om op God te vertrouwen en zich te bekennen tot de door Hem geopenbaarde waarheden. In menselijke verhoudingen is het al niet in strijd met onze waardigheid te geloven wat anderen ons over zichzelf en hun bedoelingen vertellen, en ons te verlaten op hun beloften (b.v. wanneer man en vrouw huwen) om zo deel te krijgen aan een wederzijdse gemeenschap. Daarom is het nog veel minder in strijd met onze waardigheid "door geloof de volkomen onderwerping van ons verstand en onze wil aan de God die openbaart, te tonen" 1 en zo met Hem in een innige gemeenschap te treden.

1) 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 10. vert. uit Lat.

"Aangezien de mens volledig afhankelijk is van God als zijn Schepper en Heer, en de geschapen rede geheel onderworpen is aan de ongeschapen waarheid, zijn wij verplicht in het geloof aan de zich openbarende God de volle gehoorzaamheid van het ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=154>

CKK 155 In het geloof werken het menselijk verstand en de menselijke wil met de goddelijke genade samen: "Geloven is een daad van het verstand dat instemt met de goddelijke waarheid op aandrang van de wil die door God met zijn genade daartoe is aangezet". 1 2

1) H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae. 2-2,2,9, vert. uit Lat

2) Vgl. 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 12. vert. uit Lat.

"Hoewel echter de instemming van het geloof geenszins een blinde beweging van het hart is, toch kan niemand "de prediking van de heilsboodschap beamen", zoals dat voor het verkrijgen van het heil noodzakelijk is, 'zonder verlichting en inspiratie van de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=155>

YOUCAT 21 Geloven – wat is dat?

Geloven is weten en vertrouwen. Dat houdt zeven dingen in: 1

- **Geloof is door God geschonken, je krijgt het als je er intens om vraagt**
- **Geloof is de bovennatuurlijke kracht die onmisbaar is voor ons heil**
- **Geloof vraagt dat wij met vrije wil en met volledig verstand op Gods uitnodiging ingaan**
- **Geloof is absoluut zeker, omdat Jezus daarvoor instaat**
- **Geloof is niet compleet als het niet ook werkzaam wordt in de liefde**
- **Geloof neemt toe wanneer wij steeds beter naar God luisteren en in een wederkerige, biddende relatie met Hem staan**
- **Geloof geeft ons nu al een voorproefje van de hemelse vreugde.**

Veel mensen zeggen: geloven is me niet genoeg, ik wil het zeker weten. Maar het woord 'geloven' heeft twee onderscheiden betekenissen. Als een parachutist aan de verantwoordelijke persoon op het vliegveld vraagt: 'Is de parachute goed voorbereid en ingepakt?' en de man antwoordt terloops: 'Och ja, ik geloof van wel', dan is dat voor hem natuurlijk niet genoeg; dat wil hij zeker weten. Maar

als hij een vriend heeft gevraagd de parachute in te pakken, dan zal die op zijn vraag antwoorden: 'Ja, ik heb hem zelf ingepakt. Je kunt mij vertrouwen.' En de parachutist zal dan antwoorden: 'Ja, ik geloof je.' Zulk geloof is veel meer dan weten, het betekent dat je er zeker van bent. En dat is het geloof waarmee Abraham optrok naar het beloofde land, dat is het geloof waardoor martelaren het uithielden tot de dood erop volgde, dat is het geloof dat ook nu nog christenen in vervolgingssituaties overeind houdt. Het is een geloof dat de hele mens raakt.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 153-165.179-180.183-184

Het geloof is een genade

Wanneer de heilige Petrus belijdt dat Jezus de Christus is, de Zoon van de levende God, dan verklaart Jezus dat "niet vlees en bloed" hem dit geopenbaard hebben, "maar zijn Vader die in de hemel ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=21>

CKK 156 Het geloof en het verstand

Het geloofsmotief ligt niet in het feit dat de geopenbaarde waarheden ons in het licht van ons natuurlijk verstand als waar en begrijpelijk voorkomen. Wij geloven "op gezag van God zelf, die openbaart en zich niet kan vergissen en niet kan bedriegen" 1. "Opdat de hulde van het geloof niettemin overeenstemt met ons verstand, heeft God gewild dat de inwendige bijstand van de heilige Geest vergezeld gaat van de uitwendige bewijzen van zijn openbaring". 2 Zo zijn de wonderen van Christus en de heiligen, 3 4 de profetieën, de verbreiding en de heiligheid van de Kerk, haar vruchtbaarheid en haar stabiliteit "zekere tekenen van de openbaring, aangepast aan het begrip van ieder" 5, en "motieven van geloofwaardigheid" die tonen dat de instemming van het geloof "geenszins een blinde gemoedsopwelling is". 6

1) 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 10. vert uit Lat.

Aangezien de mens volledig afhankelijk is van God als zijn Schepper en Heer, en de geschapen rede geheel onderworpen is aan de ongeschapen waarheid, zijn wij verplicht in het geloof aan de zich openbarende God de volle gehoorzaamheid van het ...

2) Vgl. 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 11. vert. uit Lat.

Opdat niettemin de dienende gehoorzaamheid van ons geloof in overeenstemming zou zijn met de rede, behaagde het God aan de innerlijke bijstand van de Heilige Geest uitwendige tekenen van zijn openbaring te verbinden: namelijk goddelijke werken, in de eerste plaats ...

3) Vgl. Mc. 16, 20 Maar zij trokken uit om overal te prediken, en de Heer werkte met hen mee en schonk kracht aan hun woord door de tekenen die het vergezelden.

4) Vgl. Heb 2, 4 en God voegde er zijn getuigenis aan toe in de vorm van tekenen, wonderen en velerlei machtige daden en door de gaven van de heilige Geest uit te delen naar zijn welbehagen.

5) 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 11. vert uit Lat.

Opdat niettemin de dienende gehoorzaamheid van ons geloof in overeenstemming zou zijn met de rede, behaagde het God aan de innerlijke bijstand van de Heilige Geest uitwendige tekenen van zijn openbaring te verbinden: namelijk goddelijke werken, in de eerste plaats ...

6) 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 12. vert uit Lat.

Hoewel echter de instemming van het geloof geenszins een blinde beweging van het hart is, toch kan niemand "de prediking van de heilsboodschap beamen", zoals dat voor het verkrijgen van het heil noodzakelijk is, 'zonder verlichting en inspiratie van de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=156>

CKK 157 Het geloof is zeker, zekerder dan elke menselijke kennis, omdat het steunt op het woord zelf van God, die geen onwaarheid kan spreken. Zeker, de geopenbaarde waarheden kunnen het menselijk verstand en de menselijke ervaring duister voorkomen, maar "de zekerheid die het goddelijk licht schenkt, is groter dan de zekerheid die het menselijk verstand schenkt". 1 "Tienduizend moeilijkheden maken niet een twijfel". 2

1) H. Thomas van Aquino, Summa Theologiae. 2-2,171,5 obj. 3, vert. uit Lat.

2) H. John Henry Kardinaal Newman, Apologia pro vita sua

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=157>

CKK 158 Het geloof *tracht te begrijpen*: 1 het is eigen aan het geloof dat de gelovige Hem beter wil leren kennen in wie hij gelooft, en dat hij beter wil begrijpen wat Hij geopenbaard heeft; een dieper gaande kennis zal op haar beurt een groter, steeds meer van liefde brandend geloof vragen. De genade van het geloof opent "het innerlijk oog" (Ef. 1, 18) voor een levend begrip van de inhoud van de openbaring, d.w.z. het geheel van Gods heilsplan en de geloofsgeheimen, hun onderling verband en hun verband met Christus, middelpunt van het geopenbaarde mysterie. Wel, "om ons begrip van de openbaring steeds meer te verdiepen, vervolmaakt de heilige Geest voortdurend het geloof door zijn gaven" 2 Zo "geloof ik om te begrijpen en begrijp ik om beter te geloven", zoals de heilige Augustinus het uitdrukte. 3.

1) H. Anselmus van Canterbury, Proslogion seu Alloquium de Dei existentia. Proem., vert. uit Lat.

2) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 5. vert. uit Lat.

Aan de openbarende God is de mens "de gehoorzaamheid van het geloof" verschuldigd Rom. 16, 26, waardoor hij zich in vrijheid geheel overgeeft aan God door "volledige onderwerping van verstand en wil aan de openbarende God" Dei Filius, ...

3) H. Augustinus, Sermones. 43,7,9, vert. uit Lat

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=158>

CKK 159 *Geloof en wetenschap*. "Hoewel het geloof boven het verstand staat, kan er nooit sprake zijn van een werkelijke tegenstelling tussen het geloof en het verstand. Aangezien dezelfde God die de mysteries openbaart en het geloof meedeelt, ook het licht van het verstand in de menselijke geest heeft doen neerdalen, zou God zichzelf niet kunnen loochenen en de waarheid nooit de waarheid kunnen tegenspreken". 1 "Daarom zal het methodisch onderzoek op welk wetenschappelijk gebied dan ook, mits het echt wetenschappelijk en overeenkomstig de normen van de moraal geschiedt,

nooit werkelijk in strijd zijn met het geloof, omdat de profane werkelijkheden en de geloofswerkelijkheden hun oorsprong hebben in dezelfde God. Sterker nog: wie met nederigheid en volharding tracht door te dringen in de geheimen der dingen, wordt, zelfs als hij het zich niet bewust is, als het ware geleid door de hand van God, die alles in stand houdt en maakt dat alles is wat het is".
2

1) 1e Vaticaans Concilie, 3e Zitting - Dogmatische Constitutie over het Katholieke Geloof, Dei Filius (24 apr 1870), 19. vert. uit Lat.

Hoewel het geloof boven het verstand staat, zo kan er toch nooit een werkelijke tegenstelling zijn tussen geloof en rede, omdat dezelfde God, die de geheimenissen openbaart en het geloof ingeeft, de mensenziel ook het licht van de rede heeft ...

2) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk in de wereld van deze tijd, Gaudium et Spes (7 dec 1965), 36. § 2, vert. uit Lat.

De rechtmatige autonomie van de aardse werkelijkheden

Toch schijnen velen van onze tijdgenoten de vrees te koesteren, dat een te nauw samengaan van menselijke activiteit en godsdienst gevaar oplevert voor de autonomie van de mensen, de gemeenschappen of de wetenschap. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=159>

YOUCAT 21 Zie boven

YOUCAT 23 Bestaat er tegenspraak tussen geloof en natuurwetenschap?

Er bestaat geen onoplosbare tegenspraak tussen geloof en natuurwetenschap, omdat de waarheid niet tweevoudig kan zijn. 1

De waarheid van het geloof kan niet strijdig zijn met een wetenschappelijke waarheid. Er is maar één waarheid, waarop zowel het geloof als de wetenschappelijke argumentatie betrokken is. God heeft de rede, waarmee wij de redelijke structuren van de wereld kennen, evenzeer gewild als het geloof. Daarom vraagt het christelijke geloof ook om (natuur-)wetenschap en bevordert die. Het geloof heeft de taak om kennis te bevorderen van dingen die weliswaar niet ontoegankelijk zijn voor de rede, maar waarvan de werkelijkheid de rede overstijgt. Het geloof herinnert de natuurwetenschap eraan dat zij niet op de stoel van God moet gaan zitten, maar de schepping moet dienen. Natuurwetenschap moet de menselijke waardigheid respecteren en mag zich niet aan haar vergrijpen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 159

Geloof en wetenschap. "Hoewel het geloof boven het verstand staat, kan er nooit sprake zijn van een werkelijke tegenstelling tussen het geloof en het verstand. Aangezien dezelfde God die de mysteries openbaart en het geloof meedeelt, ook het licht van ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=21.23>

CKK 2059: God manifesteert zijn heerlijkheid om ons zijn wil te openbaren

CKK 2059 De "tien woorden" zijn door God uitgesproken bij een theofanie of Godverschijning - "Op de berg, midden in het vuur heeft Jahwe van aangezicht tot aangezicht met u gesproken" (Deut. 5, 4). Zij behoren tot de openbaring die God geeft van zichzelf en van zijn heerlijkheid. In zijn geboden geeft God zichzelf en laat Hij ook zijn heilige wil blijken. En daarin juist openbaart God zich aan zijn volk.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2059>

CKK 603, 1373, 2634, 2852: Christus is vóór ons

CKK 603 Jezus heeft de veroordeling niet gekend, als had Hij zelf gezondigd 1 . Maar in de verlossende liefde die Hem altijd met de Vader verenigde 2 , heeft Hij ons, toen wij door de zonde van God afgedwaald waren, aangenomen, zodat Hij in onze naam op het kruis kon zeggen: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" (Mc. 15, 34) 3 . Na zijn lot zo met dat van ons, zondaars, verbonden te hebben "heeft God zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar heeft Hij Hem voor ons allen overgeleverd" (Rom. 8, 32), opdat wij "met God verzoend zijn" door de dood van zijn Zoon (Rom. 5, 10).

1) Vgl. Joh. 8, 46 Wie van u kan aantonen dat Ik zonde gedaan heb? Als Ik waarheid spreek, waarom gelooft gij Mij dan niet?

2) Vgl. Joh. 8, 29 En Hij die Mij gezonden heeft, is met Mij; Hij heeft Mij niet alleen gelaten, omdat ik altijd doe wat Hem behaagt."

3) Vgl. Ps. 22, 1 Voor de koorleider. Op de wijze van 'de hinde van de dageraad'. Een psalm van David.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=603>

CKK 1373 De aanwezigheid van Christus door de kracht van zijn woord en van de Heilige Geest

"Christus Jezus, die gestorven is, die is opgewekt en die, gezeten aan Gods rechterhand, onze zaak bepleit" (Rom. 8, 34), is op verscheidene wijzen bij zijn Kerk aanwezig: 1 in zijn woord, in het gebed van zijn Kerk, "daar waar er twee of drie verenigd zijn in mijn naam" (Mt. 18, 20), in de armen, de zieken, de gevangenen (Mt. 25, 31-46), in de Sacramenten waarvan Hij de bewerker is, in het misoffer en in de persoon van de bedienaar. Hij is echter "heel bijzonder" aanwezig "onder de eucharistische Gedaanten". 2

1) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 48
De Kerk waartoe wij allen geroepen worden in Christus Jezus en waarin wij door Gods genade tot de heiligheid komen, zal slechts haar voltooiing bereiken in de hemelse heerlijkheid, wanneer de tijd komt van het herstel van alle dingen, , ...

2) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de heilige liturgie, Sacrosanctum Concilium (4 dec 1963), 7.
(vgl. Getijdenboek Lect. II,4,76), vert. uit Lat.

Voor het voltrekken van dit grote werk is Christus altijd in Zijn Kerk aanwezig, vooral in de liturgische handelingen. Hij is aanwezig in het offer van de Mis, zowel in de persoon van de bedienaar, "dezelfde, die zich nu door ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1373>

CKK 2634 De voorspraak is een smeekgebed dat nauw aansluit bij het gebed van Jezus. Hij is de enige echte voorspreker bij de Vader ten gunste van alle mensen, van de zondaars in het bijzonder. 1 2 3 Hij is "in staat hen die door zijn tussenkomst God naderen voor altijd te wedden, daar Hij altijd leeft Om voor hen te pleiten" (Heb. 7, 25). De Heilige Geest zelf "pleit voor ons (...)" en Hij pleit voor de heiligen naar Gods bedoeling" (Rom. 8, 26-27).

1) Vgl. Rom. 8, 34 Wie zal hen veroordelen? Christus Jezus misschien, die gestorven is, meer nog, die is opgewekt en die, gezeten aan Gods rechterhand, onze zaak bepleit?

2) Vgl. 1 Joh 2, 1 Kinderen, ik schrijf u met de bedoeling dat gij niet zoudt zondigen. Maar ook al zou iemand zonde bedrijven: we hebben een voorspreker bij de Vader, Jezus Christus, die geheel zondeloos is,

3) Vgl. 1 Tim. 2, 5-8 Want God is een, een is ook de middelaar tussen God en de mensen, de mens Christus Jezus, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2634>

YOUCAT 483 Hoe heten de belangrijkste soorten gebeden?

De vijf hoofdsoorten van het gebed zijn:

- de zegen,
- de aanbidding,
- de smee- en voorbede,
- het dankgebed en
- het lofgebed. 1

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 2626-2643
De zegening geeft uiting aan de fundamentele beweging van het christelijke gebed: het is de ontmoeting tussen God en de mens; hierin ontmoeten de gave van God en het ontvangen van de mens elkaar en beide gaan een eenheid vormen. ...

YOUCAT 487 Waarom moeten we tot God bidden voor andere mensen?

Net als Abraham, die genade vroeg voor de inwoners van Sodom, net als Jezus voor zijn discipelen bad, net als de eerste christelijke gemeente 'niet alleen (de) eigen belangen voor ogen (had), maar ook die van de ander' (Fil. 2, 4), zo bidden christenen altijd voor allen – voor mensen die ze aan het hart gaan, voor mensen die ver van hen af staan en zelfs voor vijanden. 1

Hoe meer een mens leert bidden, hoe dieper hij voelt dat hij deel uitmaakt van een geestelijke familie, waardoor de kracht van de gebeden werkzaam wordt. Met al mijn zorgen om de mensen die ik liefheb, sta ik midden in de familie van de mensheid, mag ik de kracht van het gebed van anderen ontvangen en voor anderen goddelijke bijstand vragen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 2634-2636.2647
De voorspraak is een smeekgebed dat nauw aansluit bij het gebed van Jezus. Hij is de enige echte voorspreker bij de Vader ten gunste van alle mensen, van de zondaars in het bijzonder. Hij is "in staat hen die ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=483.487>

CKK 2852 "Satan, die de hele wereld verleidt" (Openb. 12, 9) "was van begin af aan een moordenaar (...) een leugenaar, ja, de aartsleugenaar" (Joh. 8, 44). Door hem zijn de zonde en de dood in de wereld gekomen en door zijn definitieve nederlaag zal heel de schepping "uit zonde en dood (...) opgericht" worden. 1 "Wij weten dat een kind van God niet zondigt; de Zoon van God behoedt hem, en de boze heeft geen vat op hem. Wij weten dat wij bij God horen, terwijl de hele boze wereld in de macht van de boze ligt" (1 Joh. 5, 18-19);

De Heer, die uw zonde heeft weggenomen en uw fouten vergeven heeft, is ook bij machte om u te beschermen en te behoeden voor de hinderlagen van de duivel, die uw tegenstander is. Zodoende kan de vijand, die gewoon is de schuldigheid voort te brengen, u niet overrompelen. Wie zich toevertrouwt aan God, vreest de duivel niet. "Indien God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn?" (Rom. 8, 31). 2

1) Congregatie voor de Eredienst en de Sacramenten, Editio typica tertio emendata 2002/2008, Missale Romanum (6 okt 2008). Eucharistisch gebed IV, Altaarmissaal (NL) blz. 713; Missaal voor Zon en Feestdagen (B) 306.

2) H. Ambrosius van Milaan, Boek, Over de Sacramenten, De Sacramentis (1 jan 387). 5,30 vert. uit Lat.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2852>

YOUCAT 526 Wie wordt er bedoeld met 'verlos ons van het kwade'?

Met 'het kwade' in het Onze Vader wordt geen negatieve kracht of energie bedoeld, maar het gepersonifieerde kwaad, dat in de Heilige Schrift onder de naam verzoeker, vader van de leugen, satan of duivel voorkomt. 1

Niemand zal ontkennen dat het kwaad in de wereld een vernietigende kracht heeft, dat we door duivelse influisteringen omgeven zijn, dat er in de geschiedenis vaak demonische processen lopen. Alleen de Heilige Schrift noemt de dingen bij naam: 'Onze strijd is niet gericht tegen mensen, maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen' (Ef. 6, 12). De bede in het Onze Vader om van het kwaad verlost te worden, brengt de totale ellende van deze wereld voor God en smeekt dat God, de almachtige, ons van alle kwaad bevrijdt.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 2850-2854.2864 De laatste bede tot onze Vader klinkt ook door in het gebed van Jezus: "Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor het kwaad" Joh. 17, 15. Deze vraag heeft betrekking op ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=526>